

Snuitweetjes: kat

Arend Schot

Faculteit Diergeneeskunde, Universiteit Utrecht

Je hebt het vast wel eens gezien, je kat ruikt buiten aan een stel planten en de mond gaat open, of hij ruikt aan je zweetsokken en zijn mond gaat open, wat hem een vreemde uitdrukking geeft. Maar wat betekent het dat katten hun mond open doen als ze ruiken?

Om meer hierover te vertellen, begin ik bij het begin: feromonen. Feromonen zijn semi-chemicaliën die gebruikt worden om informatie over te brengen naar andere individuen van hetzelfde ras. Feromonen worden gebruikt als communicatiemiddel tussen katten. Feromonen afkomstig van een kat, kan dus alleen een kat ruiken.

Deze feromonen worden opgemerkt bij chemische receptoren die zich in het orgaan van Jacobson (dit is hetzelfde orgaan dat slangen gebruiken als ze de lucht proeven met hun tong) bevinden. Dit orgaan bevindt zich in de bovenkant van het gehemelte. Wanneer moleculen worden ingeademd door de neus, kunnen ze ook via de neus bij het orgaan van Jacobson komen, een andere manier is dus via de mond. De moleculen worden dan opgenomen in het speeksel, waarbij ze uiteindelijk opgenomen worden door het orgaan van Jacobson, waarna de zenuwen de hersenen activeren. Dit geeft de kat informatie over de geur die ze ruiken.

Katten openen hun mond meestal wanneer ze urine ruiken van een andere kat. Dit kan gespreid zijn door een andere kater bijvoorbeeld. Urine zit vol met feromonen, maar urine geeft een kat ook een boel informatie over de kat die gespreid heeft.

Het orgaan van Jacobson wordt niet alleen ingezet om feromonen te ruiken, maar ook voor andere geuren die meer aandacht vereisen. Zoals onze vieze zweetsokken of jouw vieze t-shirt die je gedragen hebt tijdens het sporten, etc. Blijkbaar zijn dat geuren waar een kat op reageert en die geanalyseerd moeten worden door het orgaan van Jacobson. Het ruiken/proeven met de mond open, wordt ook wel flehmen genoemd.

Fle(h)mende katten kunnen hun baas aankijken met een blik van ofwel uiterste domheid ofwel opperste afschuw. De kat rekt de hals, opent de bek en krult de bovenlip op in een grijns. Niet-gecastreerde katers zijn kampioen in het fle(h)men, vooral als ze een krolse poes op het spoor zijn. De geur van een concurrent heeft direct het overmarkeren van die plek tot gevolg, door er overheen te wrijven of te urineren.

Soms kan een kat geen of alleen een vage herinnering aan een geur verbinden. In dat geval genieten ze met een 'dromerige' gezichtsuitdrukking.

Referenties

1. Fogle B (2007). *Katten*. Van Holkema&Warendorf
2. Warner T (2009). *Kattenlichaamstaalgids*. Veltman Uitgevers BV
3. Johnson-Bennett P (2011). *Think Like a Cat: How to Raise a Well-Adjusted Cat--Not a Sour Puss*. Penguin Books.

«